

Sosiaali- ja terveysministeriö

Lausunto

28.3.2017

HVK 89 / 75 2017

Asia: STM lausuntopyyntö STM068:00/2015, 31.1.2017

Toimitus: kirjaamo@stm.fi
Hallitusneuvos Pirjo Kainulainen, pirjo.kainulainen@stm.fi

Lausuntopyyntö sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslainsäädännöksi

Huoltovarmuuskeskus esittää otsikkoasiassa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Perustettavien maakuntien, valtion keskushallinnon ja kuntien yhteistyö on keskeinen osa sosiaali- ja terveydenhuollon kansallisen varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan kokonaisuutta. Kansallisen tason turvallisuuteen vaikuttavat tekijät koskettavat tavalla tai toisella aina myös maakuntaa ja siellä asuvia kansalaisia.

Huoltovarmuuden järjestämisestä annetun lain (1390/1992) ja sen tavoitteista annetussa valtioneuvoston päätöksessä (857/2013) Huoltovarmuuskeskukselta sekä huoltovarmuudesta vastaavilta viranomaisilta edellytetään sekä väestön toimeentulon ja sosiaali- ja terveyshuollon turvaamista että alueellisen ja paikallisen yhteistyön kehittämistä.

Maakuntaudistus muokkaa yhteiskunnan rakenteita paikallis- ja aluehallintotasolla merkittävästi. Maakuntien järjestämisvastuulle tuleva palvelutuotanto on tulevaisuudessa keskeisessä asemassa koko yhteiskunnan varautumisessa ja huoltovarmuustyössä, ml. sosiaali- ja terveydenhuolto. Maakuntien järjestämä palvelutuotanto kohtaa samankaltaisen verkostomaisen toimintaympäristön haasteet kuin kunnatkin, ja maakuntien varautuminen ja jatkuvuudenhallinta edellyttävät tarpeiden mukaista, yhteistoiminnallista lähestymistapaa.

Hallituksen esityksen (luonnos laiksi asiakkaan valinnanvapaudesta sosiaali- ja terveydenhuollossa 31.1.2017) 31 § mukaan maakunta voi asettaa palvelun tuottajalle mm. palvelujen laatua, voimavaroja ja saatavuutta koskevia ehtoja. Edelleen saman esityksen 47 § todetaan, että palvelujen tuottajan vastuu palveluista määräytyy sen mukaan, mitä tässä laissa tai muualla säädetään, sekä mitä maakunnan toiminnalle asettamista edellytyksistä tai ehdoista johtuu.

Maakuntalaki-esityksen (päivitys 2.3.2017) 6 § 23 kohdassa maakunnille asetetaan maakunnan varautumisen ja varautumisen yhteensovittamisen velvoite, ja edelleen saman lakiesityksen 142 § tarkennetaan maakunnan alueellisen varautumisen yhteensovittamisvelvoitetta. Lakiesityksessä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (päivitys 2.3.2017) palvelun tuottajan velvollisuuksiksi asetetaan esityksen 23 § mukaan velvoite noudattaa julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteisiä velvoitteita ja palvelun tuottajan on 24 § mukaan sitouduttava noudattamaan niitä (omavontta).

Terveydenhuoltolaki 1326/2010 edellyttää 38 §, että sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätettävä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisesta varautumisesta suuronnet-

tomuksiin ja terveydenhuollon erityistilanteisiin. Edelleen, sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on lisäksi velvollinen laatimaan yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisen valmiussuunnitelman.

Huoltovarmuuskeskus painottaa terveydenhuollon alueellisen varautumisen ja valmiussuunnittelun merkitystä uudessa maakunta ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuskokonaisuudessa. Yhteiskunta mahdollisesti kohtaavien vakavien häiriötilojen, suuronnettomuuksien, terveydenhuollon erityistilanteiden ja poikkeusolojen varalta tulisi varautumisen ja valmiussuunnittelun velvoitteet huomioida niin julkisomisteisen kuin yksityisen tai kolmannen sektorin palveluntuottajan kohdalla. Asiakkaan valinnanvapaus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista ja palveluntuottajien kilpailu markkinoilla toteutuvat organisaationeutraalisti, kun varautumisen ja valmiussuunnittelun velvoitteet ulotetaan koskemaan kaikkia palveluntuottajia, niiden yhtiö- tai toimintamuodosta riippumatta.

Huoltovarmuuskeskus

Raimo Luoma
toimitusjohtaja

Jyrki Hakola
johtaja, perustuotanto-osasto